

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi minis-
ter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági elő-
adások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4,
félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 33. szám.

Augusztus hó 15.

Szent István

Kilencszázkilencvenkilenc éve ana-
nak, hogy Magyarország első királya
örökre lehunyta szemét. Testét — a
történelmi erekléként özözt Szent
Jóbb kivételével — megsemmisítette
az enyészet. Lelke, szelleme és műve
azonban él és biztosan hisszük, hogy
örökké élni fog.

Pedig hányszor fenyegette halálos
veszedelem a nagy király alkotását,
a Kárpátok koszorúja által övezett
magyar birodalmat s annak népet,
amelyet Ő vezetett be a nyugati ke-
reszténység nagy családjába! Hány-
szor pusztította el azóta tatár, tör-
ök ezt az országot, hányszor irtotta
ki lakosságát, hogy hírhedő is alig
maradt, hányszor akarták beolvasz-
tani más népekbe, hogy elveszítse
egységét, nemzeti sajátosságait és
engedelmis eszközévé váljék idegen
törökvéseknek!

Ez a nép azonban mindig feltá-
páskodott. Amikor ellenségei már-
már azt hitték, hogy a magyart le-
törtölték az európai történelem szin-
pedaról, egyszer csak erejében meg-
újulva, ellenállhatatlan lendülettel
megint a felszínre vetette magát,
hogy teljesítse nagy történelmi kül-
detését itt a Duna medencéjében.

Mi adott erőt ennek a maroknyi
nemzetnek, hogy sem fegyverrel,
sem idegen vérrrel nem tudták el-
pusztítani? Semmi egyéb, mint a
történelmi hivatástudat, az a kiirt-
hatatlan meggyőződés, hogy reá
szükség van az európai népek társá-
ságában, hogy létével és fennmaradá-
sával szolgálatot tesz az emberiség-
nek és a kereszténység ügyének. Ha
nem úgy volna, ezerszer el kellett
volna már tűnni erről a földről, mint
ahogy nyomtalanul megsemmisülték
azok a nálánál számbelileg is sokkal
hatalmasabb népek (avarok, hunok),
amelyek előtte éltek a Duna—Tisza
 völgyében.

Ezt a hivatástudatot a nagy or-
szágépítőnek, Szent Istvánnak kü-
szönhetjük. Az ő páratlan politikai
alkotása a magyar birodalmi gondo-
lat, amely a legválságosabb időben is
csalhatatlan biztonsággal vezette a
magyar népet a történelem útjain.
Az ország többször elvérzett, a ma-
gyarság sokszor megfogyatkozott
számban, erőben, ez a gondolat azon-
ban élt, hatott és csodákat művelt.
Ma megint szörnyű éveket élünk
át és létünk nap mint nap borovta-
sán táncol. Balsorsunkban Szent
István és az ő műve a legfőbb for-
rás, amiből erőt és hitet meríthetünk
arra, hogy a nagy országépítő biro-
dalmát az ő politikai hagyományai-
nak szellemében Isten segítségével és
a magunk emberiségéből megint fel-
fojadjuk támasztani.

(K. M.)

Békés revíziót!

Válasz Amerika világbéke-felhívására

Az Amerikai Egyesült Államok kül-
ügyminisztere, kormányja megbízásából
és nevében a világbéke helyreállítása és
az általános leszerelés érdekében felhí-
vással fordult a világ valamennyi áll-
máéhoz. A felhívásra 37 állam kormányja
válaszolt: Németország, Olaszország, Japán,
a kínai nankingi és a spanyol valen-
ciai kormány nem nyilatkozott.

Kálmán Kálmán külügyminiszter Hull
amerikai külügyi államtitkár felhívására
adott válaszában többek között ezeket
mondja:

— Hull államtitkár nyilatkozata
hangsúlyozza, hogy a szerződések
sérthetlenségének elve nem zárja ki
bizonyos szerződéses rendelkezé-
sések megváltoztatását, ha ennek
szüksége mutatkozik. A magyar
kormány sokasem tiltotta azt a
felfogását, hogy

nem tekintheti véglegesnek a
békeszerződések által a Duna

völgyében teremtett helyzetet
és a helyzet igazságos és méltó-
nyos megváltoztatására tö-
rekszik.

A magyar kormány azonban
ugyanekkor azt is ismétellen leszó-
gatta és
leszögezi, hogy e célját kizáró-
lag békés uton akarja elérni.

— Magyarország idáig nem kö-
vette Németország és Ausztria pél-
dáját, amely államok egyoldalú-
lag felfoldották a fegyverkezésü-
ket korlátozó békeszerződési ren-
delkezéseket. Magyarország nem
akarván újabb teherpróbának ki-
tenni az amugy is túlhevült nem-
zetközi légkört, idáig tartózkodott
ilyen egyoldalú lépéstől.

— Magyarország egyébként a
maga részéről tiszteletben tartja a
különböző szerződéseket. Ennek

többször tanujelét adta a legnehe-
zebb körülmények között is. Ellen-
ben sajnálattal állapítja meg, hogy
ez nem minden részről történik
ugyanígy.

Áll ez különösen a kisebbségi
kérdésekre nézve, ahol a Ma-
gyarországtól elszakított terü-
leteken lakó magyarság kisebbségi
jogait nemzetközi szerző-
dések lettek volna hívatra bizo-
sítani, de ezeket azok az álla-
mok, amelyek a békeszerződés-
nek hasznélvezői lettek, saj-
nos, nem tartják be.

— Ami a gazdasági kérdéseket
illeti, Magyarország készséggel
üdvözölne gazdasági téren minden
olyan megkötést, amely a külön-
böző akadályok fokozatos megszü-
ntetésével a világ gazdasági hely-
zetének javulását elősegíteni al-
kalmas volna.

A borértékesítés megszervezése egymillió emberen segít

Részletesen ismertette a Vasárnap
a kormányának azt a rendelkezését,
amellyel a magyar agráralkosság szé-
les réteget, körülbelül egymillió em-
bert érintő szőlőgazdálkodás érde-
kében

átmenetileg felfüggesztette a
keményfából készült hordók és
szüretelőládák vámját; majd pe-
dig 12 százalékról 7 százalékra
szállította le a behozott boros-
edények adóválságkutesát és
12, egyenkint 10—20 ezer hl.
befogadókapességu bor-közpince
építését kezdte meg.

Ez a három, egyenként is nagyje-
lentőségű intézkedés kétségtelenül ele-
jét veszi annak, hogy a termelő kény-
telen legyen mustját — hordók, tá-
rolóedények és helyiségek hiányában,
— értéken aluli áron elköttyavetelni.
A kormány azonban, ismerve a szőlő-
birtokok helyzetét és a borértékesít-
és körül kialakult viszonyokat, meg-
akarja akadályozni azt is, hogy a
spekuláció

a termelőket 8—10 filléres bor-
árakkal tegye tönkre, ugyanak-
kor pedig a fogyasztótól 8—10-
szeres árakat szedve, bénítsa
meg a belföldi fogyasztást.

Eppen ezért a kormány intézkedni
kíván a must- és boráraknak megfele-
lő szintre való felemelés érdekében is,
tehát

ártartó vásárlások bevezetését

kívánja rendszeresíteni. Ezek
az ártartó vásárlások az ország
minden olyan vidékére ki fog-
nak terjedni, ahol annak szük-
ségessége jelentkezik.

A tervezett intézkedések természe-
lesen sem a borkereskedő, sem a must-
sűrítőipar, sem a szeszfőzők érdekeit
a legtöbbszörrel sem fogják érinteni,
sőt ezek tevékenységének a kiszélesí-
tésére nyújtanak lehetőséget.

Amennyiben az eddig említett ár-
tartóvásárlások a borpiac kivánt
megszilárdulására nem bizonyulnának
elegendőnek, úgy a kormány további
ártartóvásárlások útján és az így
felvásárolt borok zárolásával szándé-
kozik a borpiacot megszilárdítani.

Az említett ártartóvásárlások lebo-
nyoltságát, valamint a borközpincék
és közpincék adminisztrációs tevé-
kenységének az ellátását

a kormány szövetkezetre kíván-
ja bízni, amelynek a vezetésében

Épülnek a borközpincék

A kormány, tudvalóan, hogy a szőlő-
gazdálkodásadalom súlyos helyzete mi-
nél előbb enyhüljön és a tett intéz-
kedések szociális kihatása már a fo-
lyó évben érezhetővé váljék. Eppen
ezért különösen a borközpincék építé-
sét szorgalmazza a kormány.

Marschall Ferenc dr. földművelés-

a szőlőgazda-érdekeltségnek a
legszélesebbkörű irányítási és
ellenőrzési szerepe lesz.

Emellett a földművelésügyi kor-
mányzatnak eltökélt szándéka, hogy
nagyobb mennyiségű mustot sűrít be,
gondoskodik nagyobb mennyiségű
bornak a lepárolásáról s az export
biztosításáról, valamint a szőlő és a
bor belső fogyasztásának az emelésé-
ről. Kereskedelempolitikai tárgyalá-
saink előre biztosítják 2000 vagon
csemegeszőlőnek az értékesítését, a
belső fogyasztás emelése tekintetében
pedig a kormány széleskörű propa-
ganda megindítását tervezi. Amennyi-
ben mindezek az intézkedések kevé-
sen bizonyulnának, a kormány még
egyéb intézkedéseket is tervez a szőlő-
nek és a borknak az értékesítésére
vonatközlőleg s ezek együttes kölcsön-
hatásából remélni lehet a szőlőgazda-
ság nehéz helyzetének enyhülését és
főleg az egészségesebb ártendencia
érvényesülését a borpiacban.

ügyi államtitkár aug. 7-én Zomborn
Bertalan miniszteri tanácsos kíséré-
tében, meglátogatta az Alföldön
épitő állami borközpincéket, köz-
tuk Kecskeméten, Isákon, Kiskörmö-
t, Kécskén, Kiskunhalas, Jánoshalast,
ahol mindenütt részletesen érdeklő-
dött az építkezés megfelelő ütemben
tartó kivittelezés és a borközpincék

Árverésen szerzett földekből ötvenezer hold van bankkézen

Az augusztus 1-én életbeléptetett teleptési törvény — mint azt a Vasárnapi megírta — módot kíván nyújtani a kisembereknek arra, hogy 20 holdnál kisebb, előárverezett és még bankkézen levő ingatlanokat előnyös feltételek mellett visszavásárolhassák. Ezeket az ingatlanokat f. é. október 1-ig be kell jelenteniük a bankoknak, és az érdekelte gazdáknak is nyilatkozniuk kell, hogy élni kívánnak-e a törvényben részükre biztosított joggal. A bejelentések nyomán teljesen pontosan megállapítható lesz az augusztus 1-én bankok, pénztárszervezetek birtokában volt, árveré-

sen megszerzett mezőgazdasági ingatlanok nagysága,

amiről eddig téves és túlzott szám- adatok kerültek forgalomba.

A rendelkezésre álló adatokból kitűnik, hogy az árverésen bankok birtokába jutott terület 1930 óta egy évben sem lépte túl a 67.000 kat. holdat és az időközben beállott változások, parcellázások, ingatlantruházások, stb. után

jelenleg kb. 50.000 holdra becsülhető az a terület, amely árverésen jutott a bankok birtokába.

A nyers adatok szerint ebből a területből mintegy 15.000 hold a vidéki pénztárszervezetek tulajdonában van és kb. 35.000 hold jutott a fővárosi nagybankok kezébe.

Összesen tehát körülbelül ekkora terület kerülhet vissza a teleptési törvény alapján történt vásárlás útján az árverést szenvedett régi tulajdonos birtokába.

A szociális szempontból nagyjelentőségű rendelkezés végrehajtása a vonatkozó bejelentések és az érdekelte gazdák nyilatkozatainak beérkezése és feldolgozása után nyomban megkezdődik.

Szövetkezeti értékesítésnél kisemberé a haszon

Érdekes előadást tartott dr. Wünsch Frigyes kormányfőtanácsos, a Hungya vezérigazgatója az agrárfüzet vezetői szegedi kongresszusán. Előadásában, amelynek címe „A Hungya, mint a szövetkezeti gondolat zalorváltója” volt, rámutatott arra, hogy a szövetkezeti mozgalom a keresztény erkölccsel áll a legteljesebb összhangban. A szövetkezeti mozgalom alapelve az, hogy a magántulajdon szentségét vallja, de ugyanakkor szembehelyezkedik a jogtalan és indokolatlan mértékű egyéni haszonnal.

A szövetkezet elismeri a tőke jelentőségét és fontosságát, sőt a benne rejlő nagy produktív erőt hasznosítja, mert azt az alternatív érdekek szolgálatába állítja. A szövetkezet megelégszik a legcsekélyebb, ötszázalékos haszonnal és — amennyiben ezenfelül is mutatkoznak feleslege — azt visszatérítések formájában tagjainak juttatja.

A vállalkozási haszon tehát a szövetkezet elgondolás értelmében minden egyént megillet.

A szövetkezeti értékesítésnél elérhető haszon minden esetben a szövetkező kisembereknek jut.

Manapság gyakran támadják a Hungyát azért, mert „egykezet” szervez. Ez a vád nem felel meg a valóságnak, mert a szóbanforgó 1480 szövetkezet a legteljesebb gazdasági autonómiával rendelkezik. Az eredmények különben is a Hungyát, illetve a sokat támadott „egykezet” igazolják. Kitérnő példa erre a paprikaforgalom új szabályozása. Régebben a szabadkereskedelm 60 vagont exportált egy év alatt,

a Hungya paprikaexportja pedig 200 vagont volt.

Fontos szociális szempont ezenkívül, amely szintén a Hungya és a szövetkezeti mozgalom mellett szól, hogy a Hungya közel tízezer embernek ad megélhetést.

Az érdekes előadás befejezésével dr. Wünsch Frigyes a Hungya működésével szemben felhozott egyéb ellenvetéseket foglalkoztat. Előadás után az egybegyűlt hallgatóság meleg ünneplésben részesítette a magyar szövetkezeti mozgalom kitűnő vezetőjét.

Várható termés: gabonából közepes, kapásokból jó

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint az elmúlt két hét erős időjárása hátráltatta a hordási és cséplési munkálatokat. A kapásnövények és szőlőskertművelések fejlődésére azonban kedvező volt.

A buza aratását az egész országban befejezték. A buza általában jóműködésűnek mondható. A szalmatermés egy mennyiségűre, mint minőségre közepes. Hektolterekenkénti sulya országos átlagban 73—83 kg között váltakozik.

A várható termés mennyisége országos átlagban közepes. Összesen 19.081.161 mázsa búzatermés várható.

A rozs cséplése még folyik. Minőségi sulya 65—78 kg között váltakozik. Rozsból országos átlagban közepes a termés.

Összesen 6.138.744 mázsa rozstermés várható.

Az ősziárpa cséplését befejezték. Jó minőségűnek mondható. A tavaszi árpa cséplése még helyenként folyik. A szem sok helyen megszorult s színe sem megfelelő, sulya 56—70 kg között váltakozik.

Az árpa terméskilátás közepes. Összesen 4.767.831 mázsa árpatermés várható.

A zab aratása és cséplése folyamatban

van. A korai vetések elég jó minőségűek és jó termést adtak, a későbbiek sok helyen kislétek. Minőségi sulya 39—52 kg között mozog.

A zab várható termése közepes. Összesen 2.133.522 mázsa zabtermés várható.

A tengeri színe üdezőld; szára magas és erőteljes fejlődésű. A csövek szép nagyok és szép számban mutatkoznak. Az elmúlt két hét időjárása igen kedvező volt fejlődésére. Kedvező időjárás esetén a terméskilátások még emelkedhetnek.

Tengeriből az időszerint jó termés várható és pedig a tavalyi kerekén 26 millió mázsával szemben összesen 27.272.331 mázsa tengeritermés várható.

A korai burgonya szedése és piacra szállítása jó eredménytel folytatásban van. A késői burgonya fejlődésére az elmúlt két hét időjárása igen kedvező volt. Összesen 25.265.587 mázsa burgonyatermés várható.

A cukorrépából az időszerint jó termés, összesen 10.278.475 mázsa cukorrépa várható.

A takarmányrépa-termés jó közepesnek ígérkezik. A kertü vetemények hozama jó közepesnek ígérkezik. A paradicsom bő termésű igér. A mák közepes termést. A röglen közepes termést adott. Az

olajlen cséplését többnyire befejezték. A szemek fejlettek és egészségesek.

A sárgadinnye- és görögdinnye-termés mennyisége és minősége jó.

A kender vágása és szárítása folyamatban van.

A lóhere második kaszálása jó termést adott. A lucerna általában jó hozamot adott. A magherék hozama jónak ígérkezik. Az újvetésű lóherek és lucernák erőteljesen növekednek. A csalamádé és máhar hozama jó. A rétek sarnaja jó termést igér.

A legelők az esőzésekre szépen kizöldültek.

Gyümölcsfák: a szilva, alma- és körte-termés közepes. Az őszibarack termése közepes. Drobót jó közepes termés várható.

A szőlő fejlődése a meleg csapadékos időjárás mellett előrehaladt. Peronospora a pécsi, nagykanizsai, soproni, szegedi, kecskeméti, nyíregyházi és sátoraljaújhegyi kerületekben érzékenyebb károkat okozott.

A terméskilátások ezidőszerint általában jók.

Szent István hetében oda-vissza

megtakarítja utilköltségét ha alantólcsőárak mellett nálunk vásárol

Színes függönyfelme mtrje 49 fill., dívatmítás voile, vagy mintás kékfestő, vagy kítűnő pamutvászon, vagy színes ágynemű kanavász, vagy ing-efir, vagy angli mtrje 69 fill., 70 cm széles sportösztvet mtrje 98 fill., acélrés sőt tszurke öltönyanyag mtrje 79 fill., 140 cm széles fekete vagy színes klot mtrje P 1.98, 2 mtr hosszú kí ünő kész lepedő drbjra P 3.48, aszurozott fehér zsebkendő tucatja 82 fill., 140 cm széles sötétkék, vagy fekete, vagy szürke intézeti szövet mtrje P 4.90, Törülköző drbjra 39 fill., pohártörő 29 fill., továbbá különböző gyapjú kamg rőtűnő, nadrág, kosztűm'abát, szövetmaradékok igen olcsó árban.

Három méter
140 cm széles kítűnő minőségű divatos férfi öltönyzövet fekete vagy sötétkék színen is, hozzávalóval együtt P 39 vagy 29.88

Kapható:
SZÖVET ÉS TEXTILRAKTÁR
Budapest, Király-u. 32. Sarokház
AZ UDVARBAN
Postai megrendeléseket 4 év óta lekülsmer-tesen teljesítünk.

Itt levágandó és a rendelésre ragasztandó
A megrendelő neve és pontos címe:
.....
közégg:
up:
Olvashatón kérjük kitölteni.

Bejelentés-minták a gazdaadósok és hitelezők részére

A hivatalos lap augusztus 8-i, vasárnapi számában 1809—1937. P. M. számu rendelettel teszi közzé a pénzügyminiszter a védett birtokok teherrendezésével kapcsolatban a gazdaadósok és a hitelezők által az illetékes helyi bizottságoknál (m. kir. adóhivataloknál) teendő bejelentések mintáit.

A rendelet háromféle mintát közöl. Ezek közül az A)-minta a teherrendezésre igényjogosult gazdaadósok, a B)- és C)-minta pedig az érdekelte hitelezők bejelentésének megjelölésére szolgál.

Az egyöntetűség lehető biztosítása céljából az Állami Nyomda a rendeletben közölt mintáknak megfelelő nyomtatványokat készít. Ezeket a nyomtatványokat azoknál a m. kir. adóhivataloknál lehet beszerezni,

amelyeknek székhelyén helyi bizottság működik. Az A)- és B)-nyomtatványok azonban a községi előjáróságoknál (városi adóhivatalnál), a C) jeli nyomtatványok pedig az Állami Nyomda nyomtatványraktárában is beszerezhetők.

A gazdaadósok bejelentésének céljára szolgáló A)-mintának megfelelő nyomtatvány ára darabonként 2 fillér, a hitelezői bejelentések céljára szolgáló nyomtatványok közül a B)-mintának megfelelő nyomtatvány ára darabonként 4 fillér, a C)-mintának megfelelő nyomtatvány ára pedig darabonként 6 fillér.

A rendelet egyuttal megállapítja, hogy a helyi bizottságokhoz a teherrendezéssel kapcsolatban tett bejelentések illetékmentesek.

A magyar földet csak 664 ezer eke szánja

A Statisztikai Hivatal most adta ki az 1935-ik év mezőgazdasági üzemi statisztikájának az ország állatállományára, gazdasági gépészterelésére és gyümölcsfagazdaságára vonatkozó adatait. Kiténik az érdekes adatból, hogy közel kétfélszáz szarvasmarha mellett 886.000 ló, 4.677.000 sertés, 4000 szamár és 40.000 kecske van az országban.

Ezek a számok azt jelentik, hogy ezer katasztrális holdra átlag 118 szarvasmarha, 288 sertés és 1410 baromfi esett. Az állattenyésztést tekintve az egyes országrészek között, csupán viszonylagos eltérések vannak.

A mezőgazdasági gépek száma 24.114 volt az országban. Érdekes,

mindössze 664.000 eke van az országban, tehát szinte azt mondhatnók, hogy Magyarországon csak minden második földtulajdonosnak van ekeje.

A gépek statisztikája határozottan a Dunántúli mezőgazdasági fölnyét mutatja.

Gyümölcsösben már az Alföld gazdagabb, az ország összes gyümölcsös-földnek száma harmincötmillió. Ebből 51% van az Alföldön, 36 százalék a Dunántúlon és 13 százalék az északi megyékben. A lakosság számához viszonyítva, átlagban 4 gyümölcsös esik egy-egy lélekre, viszont egy katasztrális holdra átlagban 21 gyümölcsfa jut.

Szent István-napi utazási kedvezmények

Az Actio Catholica országos elnöksége a Szent István-napi országos Szent Jobb-körmenettel kapcsolatos közli, hogy a vidékről felutazó résztvevők Budapestig és vissza a kiinduló állomáshoz valamennyi hazai vasúti- és hajózási vonalon, valamint személy- és gyorsvonaton 50 százalékos menetdíjkedvezményt kapnak minden külön igazolvány nélkül.

A menettéri kedvezményes jegyek a Budapestre való utazásra 100 km-nél nagyobb távolságról érkezők részére augusztus 17-én hajnali 1 órától augusztus 20-án délelőtt 9 óráig, a visszautazásra pedig augusztus 20-án déltől 23-án éjfélig érvényesek. A 100 km-nél kisebb távolságokról utazók augusztus 19-én hajnali 1 órától augusztus 22-én éjfélig élvezik ezt a kedvezményt. Utmegszakiítás nincs megengedve.

A főváros környékének forgalmát lebonyolító helyiérdekű vasutak aug. 20-án 40 százalékos kedvezménnyel szállítják a közönséget déli 12 óráig Budapestre és déli 12 óráig vissza.

Az egyes vidéki csoportok, valamint egyes vidékiek elszállásoltait Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatal (Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2) intézi.

Meggyorsítják a hadigondozottak ügyeinek elintézését

A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a hatóságok vezetőihez, amelyben nyomatékosan felhívta őket, hogy hassanak oda, hogy a hadigondozottak ügyeit minden előzetes, hosszadalmas eljárás nélkül lehetőleg a leggyorsabban nyeljék elintézés. Amennyiben „sürgős” jelzésű ügyek kerülnek a hatóságokhoz, azokat nemcsak tényleg sürgösen, legkésőbb 48 óra alatt intézzék el, hanem legyen gondjuk arra is, hogy azok ugyancsak „sürgős” jelzéssel továbbítsassanak. Amennyiben a hadigondozó bizottság elé tartozó ügyek vannak, úgy a bizottság hetenként legalább egyszer köteles ülést tartani. Így remélhető, hogy a hadigondozottak ügyei ezen túl minden hosszadalmas előzetes eljárás nélkül nyernek elintézés és nem történik meg az a miniszter által is felemlített eset, hogy a hadigondozott a harctéren szerzett betegségbe belehalt, mielőtt ügye befejezését nyert volna.

GAZDATUDÓSÍTÓ

A szilva értékesítése aszalás után. Ha a szilvatermés bőséges, az ára rendszerint igen alacsony, úgy hogy néha még a szedési és szállítási költséget is alig fedezi. Máspek alak azonban a helyzet, ha a szilvát megaszaljuk. Ez által a termés egyrészt elvonjuk a piactól és a jó aszaltszilvának korlátlan mennyiségben mindig jó ára van. Célserű tehát, hogy a termesztek egyuttal — még közepes termés esetén — aszalással is foglalkozzanak. Igen célszerű, olcsó és jó aszalót építhet magának minden termeszto az aszalót a rajzokkal és fényképekkel is ellátott leírás szerint, amit a földművelésügyi minisztérium kertészeti osztálya minden érdeklőnek egyszerű levezetőlappal díjtalanul megküld. A leírásban az aszalás menete is ismertette van. A levelezőlapon közölni kell, hogy hány darab, milyen kora szilvájának körülbelül mekkora terméséről van szó. A földművelésügyi minisztérium az aszalást népszerűsíteni akarja. Ezért ilyen egyszerű aszalók építésére indokolt esetekben mérsékelt építési segélyt is hajlandó nyújtani. A segély elnyerésének feltételei, sőt a kérvény-úrlap is a leíráshoz mellékelve lesz.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A fejés

kedzetlen néhány tejsugarat fejünk egy külön edénybe és a fejősjáratába, mert az első tejsugarakkal temérdek baktérium ömlik ki a csecsbimbóból. Ezeket kár volna az élvezetre szánt tej közé vegyíteni s így ennek minőségét kockáztatni.

A fejő a csecsbimbót markolja be teljesen, azután a mutatóujjal, majd felülről lefelé minden következő ujjal gyakoroljon nyomást a csecsbimbóra s így iparkodjék belébe a tejet kiszorítani.

Hibás eljárás a hüvelyk- és mutatóujjal vonogatni a csecsbimbót. Ezzel a módszerrel szaggatásnak van kitéve a csecsbimbó nyálkahártyája. A fejőt a módszer — az ujjak könnyebb csuszátására — nedves fejsére ingerli, miközben a nedvesítő tejfel a kézről sok piszkot jut bele a tejbe. Minthogy azonban a vonogató fejséi módszer kevesebb erőt igényel, mint a marokkal való fejsé, különböző asszonyok szívesen gyakorolják. Csak a túlrövid vagy túlvékony csecsbimbók fejésénél nézhető el a fejséi módszer.

Ugyancsak hibás egyoldalón a behajlított hüvelykkel, a másik oldalón a többi négy ujjal való fejsé, sőt a csecsbimbók szöveteinek zúzása még erősebb, ugyhogy göbök, hegek észlelhetők a csecsbimbó nyálkahártyáján, míg a fejő hüvelykujján valóságos tyukszem képződik. Tapasztalt fejők viszont azt állítják, hogy az üző apró csecsbimbókat csak így lehet fejni, s erre az jobb, mint az előbb említett vonogató módszer.

Fejés közben maradjon száraz a fejő keze. Ne legyen nedves a lecsurgó tejtől, mert így sok piszkot jut a tejbe. A nedves fejséhez szokott egyének erről úgy szokathatók le, ha kezüket glicerinrel kenjük be, mert így az lesz az érzésük, hogy kezük nedves.

A jó fejő gyorsan fej, mert így a tőgy izmalmát jobban fel tudja kelteni. Gyors fejsé jele az, ha a fejő-sajtlárbán „habzik” a tej.

Okszerű vetésforgóban

termeli a gondolkodó földműves terményeit, azaz tervszerű egymásutánban vet földjébe bizonyos művelési növényeket.

Szabály mindenképp az, hogy gyomnevelő növények után gyomirtók következzenek. Gabonafélék tudvalegig gyomnevelők, mert hiszen elvetésüktől learatásukig semmi sem zavarja a sorok közt esetleg kikelt gyomnövényeket s így azok kifejlődhetnek, virágozhatnak, magvakat érlelhetnek, ezeket szétörzhatják körülöttük. Gabonafélék terhére írható továbbá az is, hogy termelőkük közben romlik a talaj kulturállapota: összetömődött lesz, megszűnik a növények gyökereinek annyira kívánatos morzsálós szerkezete. Így érthető, hogy teljesen elgyomosodva és nagyon rossz kulturállapotba kerülne az a talaj, melyen éveken keresztül gabonát termelnek. Ezért szükséges, hogy ha bizonyos földön egyik évben gabonát termelünk, akkor a következő évben abba takarmányféle vagy kapusnövény kerüljön. Ugyanis a takarmányok sűrű növekedésük és rövid tenyészidejük miatt, a kapusnövények pedig földjük állandó kapuzására révén gyommentesen és elég morzsálós állapotban hagyják vissza a talajt.

Azt is szem előtt kell tartanunk, hogy egyik növény szereti a friss trágyázást, a másik pedig ezt követő második, harmadik évben termelhető legnagyobb si-

kerrel. A vetésforgó, azaz a művelési növények egymásutánjának összedállása körül erre is tekintettel kell lennünk.

Végre nagyon fontos szempont az is, hogy egy bizonyos növény olyan után következék, mely még kelendő időben keletkezik a földről s így még a következő alá a talajt jól elő lehesse készíteni. Így helytelen lenne késői tengeri után rozson, vagy búzát iktatni be, mert hiszen ez utóbbiak vetésantásával, sőt vetésével is elképzeljük, ha a kukorica letérését be kellene várni.

Bizonyos növényt kétszer, háromszor egymásután egyazon talajban azért nem tanácsos vetni, mert így az illető földben elszaporodnak ennek állati körtevők, másrészt egyoldalúan lesz kiveve a talaj tápanyagkészlete s így nem lenne csoda, ha a termés évről-évre csökkenne.

Az előbbi elvek igazolásul ideiktatunk néhány okszerű vetésforgót:

1. Kapás (répa vagy tengeri). 2. Tavaszai gabona. 3. Takarmány. 4. Őszi gabona. (Káposzák alá istállótrágya.)
1. Répa. 2. Árpa (őherével). 3. Lóhere. 4. Buza. (Répa istállótrágyával.)
1. Répce. 2. Buza. 3. Len. 4. Takarmány. 5. Zab. (Répce istállótrágyával.)

Apró jótanácsok

A káposztapillangó hernyói némely vidéken majdnem teljesen letarolják a káposztatöveket. A kékeszöld, feketefoltos hernyók a közismert fehér pillangó (káposztapillangó) sárgás petéiből kelnek ki és falánkágukban annyira lerágják a leveleket, hogy csak a vastag erek maradnak meg. Ha csekély számban mutatkoznak, akkor győzzük kézzel is szedni a hernyókat és lemorzsolni a petecsomókat. A kis hernyók a kikelés után még jóideig egy csomóban maradnak a levelek alsó felén s így egy ujnyomással egy csomó hernyó megemmelhető. Ha azonban annyi a hernyó, hogy kézzel szedni nem győzzük, akkor legjobb lesz a káposztaleveleket 2-3%-os konyhasóddal (2-3 kg. szód 100 liter vízre) bepermetezni. Ezzel bátran, bőven permetezhetjük a káposzta leveleit, mert nem tartalmaz mérget.

A boroshordók feltöltése nagyon fontos művelete a pincegazdának. A hordóban lévő borból ugyanis alkohol, később vizpárak szállanak ki, átszivároga a fahordó falán, majd annak felületéről elpárolog. Minél kisebb a hordó, minél lazább fából készültet gondolni, minél szárazabb és sekélyebb a pince, természetesen annál gyorsabb lesz a párolgás és így feltöltögetésre is annál többször kell gondolnunk. Ha ugyanis a bor felett levegő gyűl össze, akkor a levegőt kívánó apró gombák a bor felszínén borbór, coettedést idéznek elő. Ezt megakadályozhatjuk, ha az elpárolgott folyadék helyébe bort öntünk s így iparkodunk a hordót állandóan telítve tartani. Feltöltésre természetesen csak hasonló, feltöltetleni egészséges bort szabad használni, de semmiképp se beteg bort, mert ezzel az egész hordó tartalmát tönkretesszük. Általában nem szabad öbort se újborral feltölteni, mert az öbör az újborral zavaros lesz, szímet és ízet megváltoztatja. Kivételt képez azon eset, mikor az öbör már bányadt izli; ilyenkor a szénával telített újbor frissítőleg hat az öbóra. Ahol valami különleges bort tartanak egy hordóban, mely feltöltögetésre szoruló, de se megfelelő más borkor erre nincs, se kisebb hordóba nem akarják azt átfejtani, ott tisztára mosott káposztát vagy üveggolyókat stülveszének a hordóba addig, míg a párolgás folytán előállított levegőt a bor felül el nem tűnik. Ekkor a hordót bedugaszolják.

A szoptató kockát ajánlatos bőségesen etetni, mert a szoptós malacok csak így fejlődnek jól. A szoptató kockának annyiszor fel ké abrakot célszerű adni naponta, ahány malacot nevel. Ha tehát 8 malacot szoptat, akkor 4 kg., ha 5 malacot, akkor 2½ kg. abrak legyen a napi adagja. Ha a koca legelőre is jár, akkor abrakadagjából 1 kg levonható. A kockák abrakja álljon árpából, korpából és tengerkajából, de ezek közé célszerű 10-15%-nyi olajpogácsát, vagy hüvelyes darát és 2% takarmányeset keverni.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Paradicsombefőzés, paprikakalekvár

Befőzés céljára a jól beérett, simahéjú, augusztusi paradicsom a legalkalmasabb. A gyümölcsöt megmosjuk s kissé megszáritva, késseel nagyjából összevágjuk, szár-részeit eltávolítjuk és főzőkanállal szétnyomkodva, nagy fazékban fel tesszük főzni. A főzést addig folytatjuk, míg a paradicsom héja megpárosodik, akkor szítán, vagy passzírozógepen átörjük, majd tovább főzzük, míg csak lekvárosúségű lesz. Ekkor szélesnyakú, kis lekvárosüvegekbe töltjük, lezárjuk és üstben, vagy mosófazékban felőráig sterilizáljuk, majd ott hagyjuk kihűlni. A sterilizálást ajánlatos, biztonság okáért, két nap múlva megismételni.

Paprikakalekvárt husos, édes, jól beérett piros paprikából készítünk. A paprika magházát eltávolítjuk és kevés vízzel puhára főzzük, szítán átörjük és lekvárosúségűre besűrítjük, óvatosan, nehogy megbarnuljon. Kis lekvárosüvegekbe töltjük, majd légmentesen lezárva, egy lábosba állítjuk. A lábosba annyi vizet töltünk, hogy az üvegeknek csak a feléig érjen s akkor a vizet lassan forraljuk 10-15 percig. Két nap múlva a sterilizálást megismételjük. Azért ajánlatos egészen kicsi üvegekbe tölteni, mert felbontva, hamar megbarnul és romlik. A paprikakalekvárt levelek, főzelekek, pecsenyemártások ízesítésére és színesítésére használják.

Ugyancsak ételek ízesítésére használják a paprika-aszaltványt is. A

paprikát vagy egészben, vagy cikkekere vágva, 40-70 fok melegeben tartjuk 4-5 órán keresztül, aztán megöröljük és eltesszük. Egészben, fűzerekbe fűzve, a tűzhely fölött, vagy a napon is meg lehet szárítani.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Paradicsomleves. A paradicsomot megtisztítjuk, darabokra törjük és vízben vöröshagymával megfőzzük. Világos rántást készítünk, azt az átszűrt paradicsomlével föleresztjük, hagyjuk jól elforrni, egy csipetnyi sót és evőkanányi cukrot adva hozzá. Megfőtt rizskására öntve vagy személyeközzel tálaljuk be.

Töltött burgonya gombával. Hideg sütet és pirított gombát apró kockákra vágunk; kevés zsírral főzőkanányi liszlet sárgára pirítunk, felelesztjük egy csebbe luszlével, belehabarunk egy kanál savanyú tejtől, beletesszük a felvagdalt húst és gombát, megcsózzuk és hagyjuk jól felforralni, míg a levét elfőtte. Ezalatt megfőzzük közepmagyságu burgonyákat, megpárolgunk és hagyjuk kihűlni. A húst és felül annyit levágunk belőlük, hogy a táblán megálljanak, aztán a belsejüket kivágyva, megtöltjük a fent vázalt keverékkel. Ezután a burgonyákat felvert tojásba és liszlettel együtt személymorszába mezhengergetjük, zsírral kránítjuk és petrezselyemmel díszítve asztalra adjuk. Lehet alája tejföltös mártást is csinálni.

Gombás rétes. A gombákat megtisztítjuk, majd vékonyra felszeleljük. Zsírral, finomra vágott petrezselyemzöldjével és vöröshagymával megpárolgjuk s ha már jó, három kanál személymorszába, négy tojás sárgáját és a fehérjék habját hozzákeverjük. Rákenjük a kinyújtott rétesésztra, meglocsoljuk olvasztott zsírral és összehengerelve, megsütjük.

Ősziek alá

PÉTI SÓ nélkülözhetetlen.

Kérjen díjtalan ismertetőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár R. T. Budapest, V., Nádor-u. 21.

H I R E K

Krisztus az uton

Boltagtam a csöndes országúton,
A fálum már jó távolba volt
S az utamra ják aranyporát
Telt marokkal hirtelte a hold.

Fám ilt a nagy esti szomorúság,
Mert jó anyám lelkeim köztötte
Szép szóval, hogy vigyázzak magamra,
Ha lemerül a nap a felhőkre.

Ahogy erről gondolkoztam éppen,
A fogam is össze vacogott:
Mollettem az uton a pléh-Krisztus
Övített egy korhadtt oszlopot.

S fölemeltem szememeit buzgón
A Megváltó szelid alakjára,
Ez egyszerre végtelen nyugalom
Szállt a lelkeim háborgó tavára!

KUNFÖLDY JÁNOS
(Kiskörös)

Hazi sarkalát

Egy szál sarkalát küldött jóanyám,
A mi földünkön termett, égünk
hajlatán.
Látom szírmán lélek szemeragyogását
Anyámnak s érzem rajta földünk
illatát.

Virág vagy csupán; szár, levél, lilu
szárnyak,
De rajtad szívemeleg édesanyámnak,
A levél holt betű, te élő hirnök vagy,
Fulomból, anyámtól tizenet, drága,
nagy.

Ismerem szép szívet, ha örömet is ir,
Ha virágot küld is, érettem sokat sir.
— Kedves édesanyám, ne aggodj
érettem:
Völ megy sorom itt, német idegenben.

Kérlek édesanyám, ne küldjél virágot,
Főként, — igen kérlek, — ne kék
sarkalátot,
Mert én érzem, hogy ez a te könny-
hullásod,
Fiadért való buborulásod.

Várd meg kedves anyám, míg a hó
leszik,
Mig e pár hónapunk valahogy letelik,
Mikorra elhull a lila sarkalab,
Olelheti újra jó anyám a fiát.

MARTINKOVICS JÁNOS
Arneburg (Németország)

Kéményseprő...

A külseje mindig gyászol,
Arcán koromból a fátul.
Mint a sötét éjszakába,
Máskor kémények torkába.

A szerencse hordozója,
Kormos papucs koptatója.

Sohaja a füstbe fu,
Verejték koromba hull.

Gondolata magasban jár,
Páratolja mikor lesz már?

Koromból felépitendé,
De a szél azt elseperné.

A szerencsét másnak adja:
S ő a nélkülözés rabja.

SERÁK MARGIT.

József királyi herceg 65 éves.
Róder Vilmos, a miniszterelnöki te-
endőik ideiglenes ellátásával megbiz-
tott honvédelmi miniszter, hétfőn
délután 1 órakor megjelent József
királyi herceg tábornagnál, hogy a
magyar kormány, a maga és a m. kir.
honvédség nevében jókívánságait
fejezze ki József királyi herceg 65.
születésnapja alkalmából. Ugyan-
akkor a szabadságon külföldön távol-
levő Darányi Kálmán miniszter-
elnök különösen megleghangu üdvözlő-
bürgönyt intézett József királyi her-
cegehez.

Ki a barátod?

A hatalmas erdei fa sudara kéje-
sen fűrdött a napsugarak özönében.

— De boldog vagyok, édes Iste-
nem, hogy ilyen nagyra és erőse
nőveltem engem és társaimat!

Az ágain felfelé kuszó lián meg-
hallotta a hálálkodást és máro
gunnyal szolt közbe:

— Hohó, barátom! En magasabba
nyulok nálad. Az őserdő teteje én
vagyok.

A faóriás megvetően felelte:

— Igazod van! Indáid tényleg a
sudaram fozé tekerőzőnek. De nem a
saját erejükből, hanem az én
ágaimba kapaszkodnak. Nem, bará-
tatom vagy te nekem, hanem a ki-
használom, bármily magasra ágas-
kodsz is.

A fagyöngy halkán kacagott.

— Kellett ez neked, gögös lián?
Látod, én szép szerényen meghúdom
a fa lombjában. Nem pályázom arra,
hogy a fánál nagyobbak tartsanak.
Engem barátjának is tart a fa!

— Téged, te haszontalan elődsi?
Nem vagy te én barátom. Az az én
barátom, akinek a földben a gyö-
kere, s a saját erejéből él anélkül,
hogy másokat kihasználna. A leg-
kisebb bokor is az, a kis fűszál is.
De ti ketten nem. Az erdőt mi al-
kotjuk. Ti csak összehogozátok,
hogy áthatolhatatlan és kiismerhe-
tetlen legyen...

Mézes János.

Meghalt Petőfi katona-bajtársa.
Augusztus 8-án temették el a teési
temetőbe, Rozmis Andrást, a 105
éves volt csépai tanítót, Petőfi Sándor
katona-bajtársát, a felesége mellé,
aki 97 évet élt. A matuzsálemi kort
megért tanító egész életesorán soha-
sem volt beteg. Előző nap is vidá-
man beszélgetett a cséplőmunkások-
kal. Hajnali pipázgatás közben érte
a halál. Amikor ráakadtak, kezében
szorongatta pipáját. 1832-ben szu-
letett. 1849-ben honvédek állott be
és több ízben küzdött Petőfi Sándor
oldala mellett. Egyszer két hétig la-
kótásra is volt a költő-óriásnak. Tan-
ítókodni 1855-ben kezdett a zen-
tési és csongrádi tanyák között.
Harminckét évvel ezelőtt ment nyug-
díjba, s azóta is a tanyán élt, unoká-
jának, Réthi Jánosnak családi kö-
rében. A temetési szertartást uno-
kája: Rozmis Ferenc dr., pápai tit-
kos tanácsos végezte. Rozmis András
értékes emléktárgyait a csongrádi
megyei múzeumnak hagyományozta.

Megjeliük Nagymagyarország közepét.
Évekkel ezelőtt vetődött fel a „Nagy-
magyarország közepé” emlékmű terve,
amely azt óletoza, hogy Szarvas közszé-
határában emlékművel jelöljék meg Ma-
gyarország közepét. Már adományok is
érkeztek a terv megvalósítása költsé-
geire, a gazdasági válság miatt azonban
a nemes gondolat nem ölthetett testet.
Most a Frontharcos Szövetség vette át
a társadalmi bizottsággal együtt az ügyek
vitelét s újból megindították a mozgalmat
a Nagymagyarország közepé emlékmű
építési költségeinek előteremtésére.

Kitüntetett gazdasági munkások.
A földmivélsügyi miniszter Jantucz
Sándor és Felföldi József csongrádi
gazdasági munkásokat munkaadóik-
nál eltöltött hosszú és hűséges szol-
gálatuk elismerésül oklevéllel és
80—80 pengő pénzjutalommal tü-
nette ki.

Mezőgazdasági kiállítás Mohácson.
Mohács városa a török uralom alóli fel-
szabadulásának 250-ik évfordulója alkalmá-
ból Mohácson ez év augusztus 20-tól
29-ig mezőgazdasági termény- és állat-
kiállítást és tenyészállatvásárt rendez.
A kiállításról bővebb felvilágosítást a Vá-
sárt Rendező Bizottság Elnöksége (Mo-
hács) ad.

Szent István hetében minden olvasónk
megtakaríthatja a vasuti költség másik
felét is, ha lapunkban feltehetőleg
olcsó áránajlatot igénybe veszi. A sok
kifutó anyagok közül kiemeljük a 3
méter, 140 cm széles, kintőnő minőségű
dívatos férfiöltönyövetet, fekete vagy
sötétkék színben is, hozzávalóval együtt
P. 29.88. A cég pontos címe: Szövet-
és Textilraktár, Budapest, Király-u. 32.
Csak az udvarban.

A vagyonváltságbuza augusztusi
ára. A pénzügyminiszter a mezőgaz-
dasági ingatlanok vagyonváltsága fe-
jében fizetendő buza árat a földmivé-
lsügyi miniszterrel egyetértően
augusztus hónapra métermásánként
20 pengő 50 fillérben állapította meg!

A szórákozott betörőt elárulta szerel-
mese fényképe. Zsemleini István esete
igazolja, hogy nem igen lehet egyszerűen
két unka szolgálni. Vagy betör valaki
és minden figyelmét oda összpontosítja,
vagy otthon marad és ábrándozik. A szerel-
mes betörő alkuleszal hatott be özv.
Jakab Endréné mátészalkai lakos laka-
sába és több holmit clemelt de az asztal-
on felejtette egy nő fényképet. Megál-
lapították, hogy a kép Pusztai Lona
nevű leányt ábrázolja. A fiatal hajadon
aztú elárulta, hogy Zsemleini István
vette magához fényképet a napokban, s
azóta nem jelentkezett. A poruljárt be-
törő elcsúszta tagadni próbált, később
azonban mindent beismerett. Az ügyés-
ség fogházába szállították.

Vadóri tanfolyam

A földmivélsügyi miniszter felhi-
vást tett közéző vadóri szakvizsgára
völ jelentkezés ügyében. A szakvizs-
gát ez év október 25—27. között Göd-
döllön a m. kir. vadászhiatalban tar-
tják. A szakvizsgára azok jelent-
kezhetnek, akik az október 11-től kez-
dődően tartandó kéthetes előkészítő
tanfolyamon résztvettek. A felvételi
kérvényeket augusztus 31-ig kell a
földmivélsügyi miniszteriumban be-
adni.

Óstulok-csontvázat találtak. A keeli
határ mentén főzék-kiismerelés közben a
talajban mintegy 170 cm magas és közel
három méter hosszú óstulok teljesen é-
csontvázára bukkantak. Éspésgben kerül-
tek felszínre az őriási állat hatalmas
koponyájából kétféle ágazó, egy-egy mé-
ter hosszúságú szarvak is.

Különvonatokat indít a MÁV
Szent István hetében. Az Államvas-
utak igazgatósága a Szent István ün-
nepi erősebb utasforgalom akadálytal-
an lebonyolítása érdekében a menet-
rendszert közeledő személyszállító
vonatok szerelvényeit megfelelően me-
gerősíti.

Elvonult a Finsler-üstökös. Amikor
lapunknak ez a száma az olvasó kezébe
kerül, megrögtene értesül róla, hogy
micsoda északadás, földremlés, a fejle-
men egy koppanás vonult el a feje föl-
lőt anélkül, hogy sejtíme lett volna
felőle. Hacsak a rádióból nem értesült
róla. Földünköt megközelítette a Finsler-
üstökös. Nyolcvanmillió kilométerre volt
tőlünk mindössze. A Gőncölsekkereit át-
rohogott és farkával meg is csapokta
annak a rudját, aztán tovább szágul-
dott a Nap felé, napl negyvenmillió kilo-
méteres sebességgel. Augusztus 10-én
volt hozzánk a legközelebb. S mi nem is
sejtettük, amit a régiek az üstökösök
megjelenésekor aggodalommal jóslgat-
tak, hogy vége lehet a világnak. A jó
világnak ugyanis vége, Körülbelül
azóta, amióta a másik üstökös, a
Halley, a háború előtt megjelent. Ez a
Finsler nevű utóda aligha hozhatott
rosszabbat. El is került bennünket ille-
delmesen. Minek jöjjön ide? Lehet itt
még valamit, rontani? Nyolcvanmillió
kilométerről észrevette, hogy semmit.
Elégedetten csóválta a farkát és
boldogan repült tovább...

A Finsler-üstökös,

amelyet aug. 8—11. közt szabadszám-
mal is feltehetőleg az égbolton a Jöszemmel

Minden hangszer

legjobb minőségben és a
legolcsóbban
vásárolhat
a hirneves

Reményi Mihály
hangszertelepen. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.
Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékem!

Mérsékelték a boroshordók beho-
zatali adóváltságkulcsát. Megírta a
Vasárnap, hogy a kormány december
31-ig megengedte a boroshordók
vámmentes behozatalt, a pénzügy-
miniszter most rendeletet adott ki,
amely szerint a keményfából készült
boroshordóknak és szürtelevő-kádaknak
(szétszedett állapotban is) a beho-
zatali forgalomban 12 százalékos megál-
lapított adóváltságkulcsát 1937
szeptember 30-áig bezárólag — akár
új, akár használt állapotban kerülnek
forgalomba — 7 százalékra mérsé-
kelte.

A tűzoltók méhekre vadásztak. Újság-
olvasó emberek gyakran csodálkoznak
azon a sokoldalúságon, amelyet a tűz-
oltóktól kívánunk. A derék fővárosi tűz-
oltók például kiszélik a villamos alá
szorított áldozatot, lecsalogatják a hirtő
turuljánál szavaló fölbolondot, nem is
említve, hogy a tényleg hivatásuk köré-
be eső baleseteknél mennyi hőstettet vis-
nek véghez. Ez azonban nemcsak nálunk
van így. Amint a francia lapokból olvas-
tuk, a párizsi tűzoltókat is nehéz hel-
lyzet elé állítják, ha már mások segíteni
nem tudnak. A napokban az Ellysée-
palota kertjébe, ahol a francia köztársá-
ság élnöke lakik, egy méhráj szállott le
s a megremült személyzet nem tudta el-
hessegetni. Szakképzett méhészt pedig
nem találtak. Ki segíthet ebben a re-
tentő helyzetben? Ugyebár senki más,
mint a tűzoltóság? Nos, hívták is őket.
S a párizsi tűzoltók kivonultak. És al-
apos munkát végeztek, eltávolították a
hivatal vendégeket. Több tűzoltó meg
is sebesült hivatása teljesítése közben.
A méhek megcsipíték őket. Most lakás-
ukon ápolják a derék tűzoltókat.

Négy év alatt háromszer tem-
plomot fognak lerombolni. Moszkvai tu-
dósítás szerint a kommunisták 1938—
42. esztendőben 2900 templomot, 63
kolostort és zárdát, 27 zsinagógát és
19 mecsetet fognak lerombolni. Az
istentelenek soraiból 10.000 főnyi fel-
fegyverzett gárdát szerveznek a terv
végrehajtására, egyuttal pedig köz-
ponti vallásellenes ligát is létesítettek.
A harc az Isten ellen tehát áll és foko-
zódik. De lesz-e eredménye? Istent a
kövek rombolásával eltüntetni nem
lehet. Ő a szívek mélyén él és ural-
kodik. Éppen ez az oktalán harc mu-
tatja, hogy nem eredménytelenül.

Két embert agyonsújtott a villám.
Augusztus 9-én borzalmaserejű vihar
vonult végig Gyöngyösön. A vihar két
halálos áldozatot is követelt. Pocsivali
Imre szőlőbirtokos és feleségét szőlő-
szedés közben érte az égháború. Minde-
ketten egy fa alá menekültek, amelybe
néhány perc múlva beültött a villám.
Pocsivali sulyos sérüléseket szenvedett,
feleségét pedig agyonsújtotta a villám.
— Markazon Bakó Sándor pástorfiút,
aki a vihartól megrémült állatokkal te-
relte össze, szintén halálra suttotta a
villám. Szénnegézt holttették az uton
találták meg. A vihar Domoszló, Markaz,
Visonta és Abasár községeken is átvon-
ult. Mindenütt hatalmaserejű jöszem-
el kíséretében.

Tíz pengőért lefejezték és a Ti-
szába dobták. Augusztus 5-én borzal-
mas gyilkosság történt Kécske köze-
lében a Tiszaparton. Császár József
kécskei gazdát ismeretlen tettes meg-
gyilkolta. Fejét levágta s a megcsón-
kított holttestet a Tiszába dobta. A
halottat saját fivére ismerte fel négy
nappal később és el is temették a
kécskei temetőben. Megállapították,
hogy a szerencsétlenül járt áldozat-
nak mindössze tíz pengője volt. Ezért
gyilkolták meg. A csendőrség erélye-
sen folytatja a vizsgálatot.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A Dániában tanulmányuton lévő gazdalfjak mennyi időt töltenek odakint, illetve mikor jönnek haza? (E. I., Jászrokszállás.) — Felelet: A német, osztrák, dán cserekezelésben részvevő gazdalfjak az évben májusban utaztak ki és szeptember végén vagy október első felében érkeznek vissza.

Kérdés: 1. A Krupp-tegyérvagyár magyarországi képviselőjének címe? 2. Van-e Magyarországon mozi-vetítőgépek? 3. Mi a címe a Weisz Manfréd-vagyárnak? 4. Mi a címe a Fronner-tegyérvagyárnak. (M. Gy., Cserepes.) — Felelet: 1. Budapest, II., Ostrom-utca 11. 2. Van: Telefongyár r-t. XIV., Hungária-körpálya 126-128. 3. A gyár Csepelen van; központi irodái: Budapest, V., Lipótkörút 12. 4. Fémúri, Pégyver és Gépgyár r-t. Budapest, IX., Soroksári-ut. 158.

Kérdés: Számíthatunk-e rá, hogy a marhákat emelkedni fogják. (Oz. V., I.-né, Repeánoska.) — Felelet: Salus, ilyenirányú jóslásokban nem bocsátkozhatunk; az árak alakulása olyan sok tényezőtől függ, hogy lehetetlenség az árak jövőbeli alakulását előre megállapítani.

Kérdés: Hogyan lehet szavakat, rusztikát írni? (K. I., Budakeszi.) — Felelet: Jól bevált módszer az, hogy mosdófalba helyes sörnyardakat, dinnyelevet öntünk. A mosdófalhoz fapáncsákat támasztunk, hogy a bogarak, amelyek nagyon szeretik a sórt, fel tudjanak mászni a fal széléhez, ahonnan belesznek a folyadékba, de kikapaszkodni az edény mosdófalán nem tudnak. Jó még a „zöldpor”, vagy gipsz és porcelán keverékét papírtálcákra elhelyezni. Lapos tányékkáka ivóvizet is tegyünk a földre; a víz a gipszel kemény masszát fog képezni és megszűl az állatot.

Kérdés: Mik a feltételei valamelyik emeleti jog szakra való letételnek? (Hf. J., Á. Jós.) — Felelet: A feltételek időpontját és feltételeit az egyetemeken a lapokban közölni szokták. Irjon bármelyik egyetem dékánj hivatalához, részletes választ fog kapni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. J., Érd. Versel meg első kísérletek. Sokat kell még fejlődnie, mert nem elég valamit rimes formába önteni, az tartalmi eredetiség és görögülkegyesség is követni kell. Szívesen látjuk, ha jobbakat kapunk. — G. I., Sóstóhegy. A legújabb gazdászok védelmi rendeleter lapunkban ismertettük, a teljes szöveg melléklése nem áll módunkban. A rendelet a „Budapesti Közlöny” július 18-iki számában jelent meg. A „Budapesti Közlöny” kiadónál van: Budapest, I. Vár, Kapizstrán-tér 8. sz. A vonatkozó példány ára 10 fillér. — J. F. Furrier, Livingston, California Egyesült Államok: Kérdéseire levélben válaszolunk.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény
sebre teszik kis darab étel (f=)
(Beküldte Hf., Kántor Albert, Dógeröl.)
2. Szórejtvény
z in
(Beküldte Sücs János Csokoládépusztáról.)
3. Szórejtvény
Cspadék
Tü
(Beküldte Tóth János Fenyedlőkéről.)
A rejtvények megjelölését a megjelölés és nyertesek névsorával együtt a 30-ik számban közöljük.
Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények a 30-ik számban közölt rejtvények megjelölésére:
1. Szórejtvény: Kísántant. 2. Szórejtvény: Vasaló. 3. Szórejtvény: Kártyajáték.
Megjelölték: Szemenyei János, Prókay Béla, Prókay Gyula, Deveser László, Hf. Horváth György, Hf. Gurab László, Hf. Pallinger Ferenc, Nagy György, öz. sz. Salfai Sándor, Péter Zoltán, Kis Gusztáv, Peresztegi János, Kelemen Oszkár, Nádai Gyula.
Jutalomnyújtást nyertek: Hf. Deveser László (Kisvétel) és Nádai Gyula (Kis-külföldi).

M. kir. Növényvédelmi Hivatal

Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám
forgalomba hoz Mezőhegyesről kis és nagy tétélekben nemesített őszi árpa vetőmagot.
Bővebb felvilágosítást fenti hivatal ad!

VÁSÁR ÉS PIAC

Készáruliac. Buzsa tiszavideki 77 kg-os 20.25-20.55, 78 kg-os 20.45-20.75, 79 kg-os 20.70-20.95, 80 kg-os 20.85-21.05, felsőtiszavideki 77 kg-os 20.15-20.45, 78 kg-os 20.35-20.70, 79 kg-os 20.60-20.90, 80 kg-os 20.75-21.05, egyebek 77 kg-os 20.20-20.40, 78 kg-os 20.40-20.60, 79 kg-os 20.60-20.80, 80 kg-os 20.75-20.95, rozs pestvidéki 19.20-19.35, egyéb 19.10-19.45, takarmányárpa 16.50-17, 11a 16.15-16.40, 11b 16.55-16.75, 11c 12-12.15, zab búzakarpa 11.40-11.50, Sas-buzást 14.30-14.90 pengő 100 kg-ért.

Határvidéki. Rozs októberre 19.74-19.76, márciusra 20.44-20.46, szeptember augusztusra 11.70, szeptemberre 11.78-11.80, májusra 11.72-11.74 pengő 100 kg-ért.

Magpia. (Mauthner Ödön Mauthnerök és Magyarszékkelani Rt. hcti jelölés.) A magpiacon az elmúlt hetek szállításával szemben 1-2 cikket eltekintve, általában lanyhulás következett be. A Budapesti Áru-és Értéktörzse hivatalos pénzügyi nyersárúkat 100 kilónként Budapestre: Kőpástercepe 32.25-32.75, al-feladallomlás; mák, kék új 88-90, Vitériarabos 18-19.50, Expressros 17.50-18.50, lenese nagyzemű 40-48, lenese közepesű 36-39, lenese kisszemű 32-35, fehé szörnyabab 27.35-27.75, hl-boriermag 53-56, tavaszi bikkány 18.50-19.50, szörnyababkik 50-51.

Takarmányvásár. Bólyszóna I. r. 8. 5. H. r. 4-15.00, III. r. 3-3.80, máharszóna 3.50-6, lucernaszóna 4.50-7.20, zabos-bikkányos 4.50, alomszóna I. r. 3.80-4.20 pengő 100 kg-ért.

Vágómarhavasár. Bika, magyar 58-66, bíka, tarka 60-94, ökr. magyar 48-73, ökr. tarka 72-100, tehén magyar 50-80, tehén, tarka 46-50, bívay, magyar 40-55, növendék (éves) 68-90, kis-csontozott való 44 fillér kg-ért.

Borjuvásár. I. r. 90-100, kivétel 108, II. r. 90-95, III. r. 84 fillér kg-ért. Juhárk. Külföldinek megfelelő prima fiatal ürü darabonként 50 kg súlyban 50-60, prima fiatal bírány párokonként legalább 80 kg súlyban 54-64 fillér kg-ért, gazdaságban etetés-futtatás után mászdávira, 3 kg súlyvevővel.

Sertésvásár. Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 101-102.5, 340 kg-on alul 98-100, szedett sertés I. a 81-97, üresertés II a 85-88, angol tökesertés 105-111, exportizsán márkázott, vágóhídon átveve, csomagolás nélkül 170, részertés szalonnával 120-134, felsőtesztus I. a 108-128, sózott szalonna 2-3 darabos 140, 4 darabos 138 fillér kg-ért.

Zsír és zsírszaloma. Szalonna, olvasztott való 144-160, sózott 152-200, füstölt 180-220, háj 170-184, sertészsír, helyből 164-180 fillér kg-ért.

Nyersbőr. A hűtendő nyersbőrök árát: Marhabőr, 40 kg-nál nehezebb, magyar 135-140, tarka 135-150 fillér, a 10 fillérnél olcsóbb, tarka bikabőr: 45 kg-ig marhabőr árban, 35 kg-ig 90-95, nehezebb 85, borjubőr, hosszú lábbal 210-220, rövidlábú borjubőr 225-245, juvbőr 90, maragazsír 95 fillér kg-ért.

Borjók és tojás. Éhbörök: Tyúk 200-350, csirke, rántani való 80-150, sülttel való 150-240, uca 150-250 fillér darabonként — Legett borjók: Tyúk 170-180, csirke, rántani való 180-330, juvó húzt 130-180, húz 130-190, liba, húzt, nagy 500-1000, kicsi 200-400 fillér kg-ért. Pótolás 10 darabig 7-9, 10 darabig 6-7 fillér darabonként.

Zöldszög. Sárgarépa 4-12 (csomópont), petrezselyem 3-14 (csomó), zeller 2-8 (db-ja), kalarabé 2-6 (db-ja), karfiol 40-100, vöröshagyma máj 10-14, közönséges 8-10, fokhagyma 20-40, cékla 10-20, fejeskáposzta 12-20, savanyított káposzta 30-36, fokhagyma 8-18, vöröskáposzta 16-24, fejesalúta 3-10, tormá 80-200, burgonya: Gálbala 9-12, újari róza 9-12, Ella 8-10, tömör csiperkefogó 140-200, új vargánya 100-160, uborka, savanyított

való 10-20, nagy, salátának való 4-10, zöldpaprika, apró hegyes 12-24, nagy, tölteni való 10-24, tök, főző 3-8, paradicsom 8-14, zöldbab 12-24, parajz (töltött) 14-24, feketeterék 10-20 fillér kg-ért, zöldtengeri darabonként 3-7 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 40-100, körte (nemes) 41-100, szilva, nem magbaváló 14-28, szilva 80-120, gyümölcs 140-320, ringló, nemes 48-80, befőzni való 20-50, őszibarack (fehér) 16-120, piros 38-120, zöngörinye, faj 9-18, sárgadinnye faj 6-20, csemege-szilva 36-68, dió keményhújú 80-120, dióbél 280-340, mogyoróból 380-440.

Borpiac. A borpiacra a hetek óta uralkodó nyomott helyzet változatlan. Azokon a borvidékeken, ahol az elmúlt évben nagy termés volt, a gazdáknak még igen nagy készleteik vannak és az országban a hordóhiány miatt. A kormányának legutóbb kiadott rendelete, amely a hordókat és bódákat vémenesen engedte be az országba, ezen a téren remélhetően megnövekedett hoz, sajnos, a hordó ára nemcsak beföldön, hanem külföldön is olyan drága, hogy a hordók beszerzése így is zordot okoz. Az Alföldön a kistermelőknek csekély a kereslet, a borítók 80-90 fillér között változnak. Uradalmi tétélekért 100-120 fillért fizetnek. A vásárlás igen csekély. Minőségű borvidékeken a kereslet még kevesebb és árak egyáltalában nemcsak kiakadva.

Szész és szeszitalok. A szeszüzletben a forgalom e héten is esend volt és az összes szeszkezelőgárk ár változatlanul zárult. A gyümölcsitalüzlet forgalma kielégítő volt. A görögülánka a nagyobb kiadást és az előzővek kereslet mellett emelkedett, Törökülánka 2.55-2.60, seprőlánka 2.65-2.70, szitvörny 3.50, borocülánka 5.60-6, eperülánka 3.50, borpártal 3.35-3.40 pengő 10.000 literfokunkot, III. táblázat szerint +3% foralmi adó.

Arany-és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 drb egykoronás 36 fillér; kétkoronás 72 fillér; ötkoronás 1 pengő 80 fillér; régi egyforintos 96 fillér. 14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 10 fillér.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, VIII. 15. Állat-és kirakodás: Débrecen, Makó, Szegvár. — Kirakodás: Sári, Sényheháza. — Ló-és kirakodás: Budapest. Hétfő, VIII. 16. Állat-és kirakodás: Baktalórántháza, Dunaftólvár, Esztergom, Kisköze, Magyarkecsk, Mezőkövesd, Mocsontzentjános, Ózd, Pöcsárd, Sárszentpéter, Siklós, Tarcal, Vél. — Ló, marha-és kirakodás: Keresztiget, Nagybalom, Nagros, Vasárosinske, — Marha-és kirakodás: Nagyváros, — Ló, marha-és sertésár: Salgotarján. — Kirakodás: Tatabánya. Kedd, VIII. 17. Állat-és kirakodás: Dunaftólvár, Kövágócs, Pápa, Vél. — Marha, sertés-és kirakodás: Borsodnádasd, Ló, marha-és sertésár: Vajszló. Szerda, VIII. 18. Állat-és kirakodás: Csapod, Jászberény, Okány, Pápa, Siófok, Székesfehérvár. — Ló, marha-és kirakodás: Bajna, Mucs, Zala-szentlászló. — Sertés-és kirakodás: Rudabánya. Csütörtök, VIII. 19. Állat-és kirakodás: Tézás (húzórtan), Veszprém. — Ló, marha-és kirakodás: Bajna, Kisköze, Lajoskőpárom, Ufelfehér, Vél. Péntek, VIII. 20. Állat-és kirakodás: Komád. Szombat, VIII. 21. Állat-és kirakodás: Abony, Eadród, Gyöngyösméliek, Kisláng. — Ló, marha-és kirakodás: Büskü. — Marha-és kirakodás: Hosszú-geszteg. KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDHÍVŐ SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.

Rádióműsor

Budapest I.

VASÁRNAP, VIII. 15. 9.30: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Görögkatholikus istentisztelet. 12.30: Pontos időjárás-és vízállás. 12.30: Operaház zenekar. 13: „Hösi tett, hösi emlék”. 14: Hanglemek. 15: „A mezőgazdasági kamarákról szóló új törvény”. Megy-Méissner Károly országgyűlési képviselő előadása. 15.50: Szalonzene. 16.15: „A Nemzeti Múzeum kincsei”. 17.15: Boldog Margit magyar nőiakt énekel. 18.30: Magyar-német vízből-működés. 19.10: Dalosverseny. 20.10: „Hivatlan vendég”. Vidám hangjáték három felvonásban. 22: Magyar cserkész-fiúk éneke. 22.30: Jazz. 23: Cigányzene.

Allandó közvetítések hétköznapokon:

6.45: Torna, utána hanglemek. 10. Hírek. 10.30: és 10.45: Két felolvasás. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó. Időjárás-jelentés. 14.40: Időjelzés, stb. 16.15: Pontos időjelzés, stb. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, VIII. 16.

12.05: Kovács István zongorázik. 14.30: Cigányzene. 17: Egy magyar nérműk Kínában. 17.30: Jazz. 19.35: „Szállagok Alba tonyai közt”. 20: Operaház zenekar. 21.30: Hírek, időjárás-jelentés. 22: Hanglemek. 23.05: Szalonzene.

KEDD, VIII. 17.

12.05: Hanglemek. 13.30: Szimfonikus zen. 16.10: Mese. 17: Benedekli Ius eszezése. 17.35: Cigányzene. 18.20: Magyar-osztrák vízből-működés. 19.15: Zenekar hangverseny. 19.45: Pécsi Blanka előadása. 20.35: Szalonzene. 21.30: Hírek. 21.45: Keleti Lili zongorázik. 22.30: Időjárás-jelentés. 22.35: Cigányzenekar zenekar. 23.10: Jazz.

SZERDA, VIII. 18.

12.05: Katonazene. 12.45: Kertész Lajos énekel. 16.15: „Kosztolyáni Deszöf”. 17: „Tallaközösám a medvével”. 17.35: Hanglemek. 18.20: Magyar-belga vízből-működés. 19.10: Postászenekar. 19.50: „István király dies irae”. Szabadtéri zenélmep. 22: Hírek, időjárás-jelentés. 22.35: Cigányzene. 23.10: Szalonzene.

CSÜTÖRTÖK, VIII. 19.

12.05: Cigányzene. 13.30: Szalonzene. 16.15: „Felőra a leányzóban”. 17: Kiss Pál zongorázik. 17.30: „Kilindtől és jutalmazták a magyar anyákat”. 18: Ünnepi egyházzenei hangverseny. 19.20: „Nyaralás a trópuson”. 19.50: Szalonzene. 20.30: „A remetefer”. 21.35: Hírek, időjárás-jelentés. 22: Cigányzene. 23.20: Hanglemek.

PÉNTEK, VIII. 20.

8: Szent István-napi körmenet. 9: Róm. kath. istentisztelet. 10.40: Hírek. 11.15: Hanglemek. 12.35: Öregvárak a várpályában. 13.20: Operaház zenekar. 13.10: Világ Somogyváry Gyula előadása. 14.30: Magyar ének-és tárogatózások. 15.10: Mese. 15.35: Szalonzene. 16: Közvetítés a Boráros-tér melletti Dunahídnál. 16.50: „Soprán a legnagyobb magyar város”. 17.20: Dalok. 18: „A Horthy-kupa” vízből-működés keretében magyar-francia vízből. 18.30: Dohnányi Ernő zongorázik. 19.35: „Magyar himnuszok”. 20: „Cigánytáncaim”. 21.15: Katonazene. 23.05: Cigányzene.

SZOMBAT, VIII. 21.

12.05: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.15: Szondi György mesél. 17: Mít üzen a rádió. 17.30: Cigányzene. 18.30: „A két Rákóczi György”. 19: Komáromy Pál énekel. 19.30: „Porák az ut. 20: Tarka-est. 21.15: Hírek, időjárás-jelentés. 22.35: Beszélgetés az amerikai magyarok második nemzedékének az Óhazától búcsúzó pályafutóinak tagjaival. 23: Magyar tánczenék.

Budapest II.

Vasárnap, VIII. 15. 11.15: Katonazene. 15: Hanglemek. 18.25: Gordonka. 19.10: Előadás. 19.45: Fuvola. 20.15: Hírek. 20.30: Hanglemek. — Hétfő, VIII. 16. 17.35: Versék. 18.15: Hegedű. 18.55: Irodalmi felolvasás. 19.25: Hanglemek. 20.30: Hírek. — Kedd, VIII. 17. 17.50: Előadás. 18.30: Hangverseny. 19.10: Mezőgazdasági előra. 19.50: Szalonzene. 20.30: Hírek. — Szerda, VIII. 18. 18.20: Postászenekar. 19.10: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Jazz. — Csütörtök, VIII. 19. 18: Előadás. 18.30: Csevegés. 19: Szalonzene. 19.50: Előadás. 20.30: Hírek. 20.40: Szalonzene. — Péntek, VIII. 20. 12.25: Hanglemek. 17.20: Felolvasás. 17.50: Cigányzene. 18.55: Előadás. 19.30: Hegedű. 20.10: Hírek. — Szombat, VIII. 21. 16.15: Hanglemek. 18.25: Ének. 19: Mezőgazdasági előra. 20.10: Hírek.